

ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Вадима Гетьмана»

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Тараса Шевченка

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Івана Франка

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Саймона Кузнеця

НАУКОВИЙ ПАРК
Київського національного економічного університету

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ

*Збірник матеріалів
Першої національної науково-методичної конференції*

30 вересня — 1 жовтня 2016 р.

УДК 519.86/87
ББК 65в631я54
3-23

Рецензенти

Клебанова Т. С., д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики Харківського національного економічного університету імені Саймона Кузнеця.

Ковальчук К. Ф., д.е.н., професор, доктор економічного факультету Національної металургійної академії (м. Дніпропетровськ).

Сріпниченко М. І., чл.-кор. НАН України, д.е.н., професор, керівник відділу моделювання та прогнозування економічного розвитку ДУ «Інститут економіки і прогнозування НАН України».

Організаційний комітет конференції

Вітлінський В. В., д.е.н., професор — голова організаційного комітету

Матвійчук А. В., д.е.н., професор — співголова організаційного комітету

Вацаєв С. С., к.е.н., доцент — член організаційного оргкомітету

Піскунова О. В., д.е.н., професор — член організаційного оргкомітету

Козак В. Г., к.е.н., доцент — член організаційного оргкомітету

Книтюк Т. Л., к.е.н. — секретар організаційного комітету

Економіко-математичне моделювання: зб. мат. Першої
3-23 нац. наук.-метод. конф., 30 вересня–1 жовтня 2016 р.,
м. Київ. — К.: КНЕУ, 2016. — 405, [3] с.

ISBN 978-966-926-109-0

Матеріали Першої національної науково-методичної конференції, яка відбулася на базі кафедри економіко-математичного моделювання за участю Наукового парку КНЕУ, розкривають сутність економіки, практику моделювання, а також ті проблеми, які існують сьогодні у суб'єктів господарювання у сфері різноманітних відносин - з іншими підприємствами, державою, працівниками тощо.

Рецензенти можуть не поділяти думку автора
Відповідальність за добір і викладення матеріалів у тезах доповідей
несуть автори

Зміст

Вступне слово	1
Агутін М. М. Актуальні питання вибору системи інформаційно-аналітичної підтримки на підприємствах	1:
Акименко А. М. Ймовірнісна модель оцінки ризиків розробки програмного забезпечення	1:
Акулов М. Г. Задача оптимізації набору ресурсів для проведення інвестиційної діяльності у мезоекономічній системі	1:
Андрейшина Н. Б., Піддубна О. О. Моніторинг економічних індикаторів сталого розвитку регіону	20
Артеменко В. Б. Комплексна оцінка ефективності соціально-економічного розвитку України	22
Бабенко В. О. Мінімаксне адаптивне управління інноваційними процесами на підприємстві за наявності ризиків	25
Бакурова А. В., Козлова С. С. Інформаційна система для прогнозування туристичних потоків на основі аналітичної платформи DEDUCTOR	28
Бандоріна Л. М., Савчук Р. В., Яхтіна А. О. Інформаційно-аналітична система розпізнавання фінансового стану підприємства	31
Бегун А. В., Ігнатова Ю. В. Модель управління обслуговуванням клієнтів обличчя технологій	34
Біленко В. О. Особливості впливу психологічних чинників на прийняття рішення на фінансових ринках	36
Біткова Т. В., Манахов К. А. Системно-динамічний підхід до аналізу ефективності використання енергоносіїв, які відновлюються	38
Бень В. П. Методи формування комітетів нейромереж для розв'язання задач класифікації	40
Боднар Р. Д. Прогнозування показників зовнішньої торгівлі України за допомогою рекурсивних алгоритмів	43
Bodnar T., Bodnar T., Schmid W. Estimation of the global minimum variance portfolio in high dimensions	44
Боженко А. С., Роєнко В. В. Моделювання взаємозв'язку між майновою нерівністю населення та фінансово-економічним розвитком країни	46

<i>Букін Е. К.</i> Моделювання аграрної політики із використанням моделей часткової рівноваги	51	<i>Гурьянова Л. С., Трунова Т. Н.</i> Моделирование финансовой деятельности предприятия в условиях нестабильной внешней среды	106
<i>Вітлінський В. В., Катуніна О. С.</i> Тенденції розвитку економіко-математичного моделювання	54	<i>Дадашова П. А.</i> Концепція динамічної макромоделі економіки України методом системи симультативних рівнянь з механізмом коригування помилки	108
<i>Волошин В. С.</i> Використання мережевих інформаційно-аналітичних систем в управлінні навчальним процесом вищого навчального закладу	57	<i>Данилець Е. В., Райко Г. А., Коваленко Е. Ю.</i> Применение статистических методов в управлении региональными проектами	111
<i>Волошук С. Д.</i> Математичне моделювання ціни опціону з дискретними спостереженнями	59	<i>Данильчук Г. Б., Солов'йова В. В.</i> Особливості використання ентропії перестановок для дослідження кризових явищ на фондових ринках	114
<i>Габріелян Д. Г.</i> Мінімізація ризиків банківської діяльності	63	<i>Дербенцев В. Д., Даценко Н. В.</i> StartUp: «блій чи чорний лебідь»	117
<i>Гаврилюк Г. В.</i> Нечіткі відношення переваги в оцінюванні кредитоспроможності позичальника	65	<i>Дердяк О. О.</i> Перспективи використання інформаційних технологій у діяльності некомерційних організацій	119
<i>Галіцин В. К.</i> Оптимальне планування діяльності організаційної системи	67	<i>Долінський Л. Б., Корчинський В. В.</i> Відбір кількісних показників для проведення класифікації вітчизняних банків в аспекті фінансової стійкості	122
<i>Гальчинський Л. Ю., Свіденко А. В.</i> Оцінка цінової ефективності ринку нафтопродуктів України	70	<i>Домінова І. В.</i> Ризики електронного банкінгу: сутність та форми прояву	124
<i>Гвоздицький В. С.</i> Модель оцінки впливу фінансової кризи на дочірніх підприємствах на фінансовий стан корпорації	72	<i>Доценко Т. В.</i> Моделювання на основі теоретико-ігрового підходу як механізм удосконалення політики управління персоналу організації	127
<i>Геселева Н. В., Заріцька Н. М.</i> сучасний стан взуттєвої промисловості України	75	<i>Жук В. М.</i> Підходи до оцінки ефективності монетарних рішень	129
<i>Гладун Л. В., Гаврилюк Н. М.</i> Про чисельний аналіз факторів	78	<i>Заболоцький Т. М.</i> Моделювання коефіцієнта, що описує ставлення інвестора до ризику	132
<i>Глуцьевський В. В.</i> стратИфікація як спосіб вирішення задачі узгодження в моделях прикладних систем скономіко математичної підтримки прийняття рішень	80	<i>Загвойська Л. Д., Пелюх О. Р.</i> Моделювання процесу переформування похідних ялинників з використанням симуллятора росту SIBYLA	135
<i>Глуцьевський В. В., Метрик Р. Ю.</i> Методика оцінювання ефективності проектів модернізації стм-систем агентів ринку нерухомості	83	<i>Заруба В. Я.</i> Моделі ймовірнісного представлення нечіткої величини попиту	138
<i>Гном Т. В.</i> Використання рекомендаційних алгоритмів у маркетинговій стратегії	86	<i>Захарченко П. В., Жваненко С. А.</i> Моделювання скономічних трансформацій курортно-рекреаційних систем	140
<i>Горбатюк К. В.</i> Сучасні підходи до моделювання часових рядів соціально-економічних показників	89	<i>Заховалко Т. В.</i> Оцінювання ефективності розвитку еколого-економічного потенціалу аграрного сектору економіки	142
<i>Горкун О. О.</i> Використання теорії перспектив для оптимізації структури посівних площ	91	<i>Зюков С. В.</i> Інформаційна система «Акцент» як аналітичний інструмент підприємницької діяльності	145
<i>Гострик О. М., Тишков Б. О.</i> Оцінювання синергетичного ефекту у процесах злиття і поглинання компаній	94	<i>Іванов Н. Н.</i> Информационно-аналитические системы в управлении экономическими объектами	147
<i>Грабарев А. В.</i> Оцінювання іміджу туристично-рекреаційного комплексу регіону на основі теорії нечітких множин	96	<i>Іщенко С. В.</i> Моделювання фінансово-економічних процесів функціонування ринку земель сільськогосподарського призначення	149
<i>Григорків В. С., Григорків М. В.</i> Про вибір та узгодження часового виміру в динамічних моделях економіки	99	<i>Кабаненко Ю. В.</i> Білінійна модель взаємодії інформаційних потоків	151
<i>Григорук П. М.</i> Процедура нормалізації вихідних даних при побудові комплексного показника	101	<i>Камінський О. Є.</i> Моделювання оцінки ризиків при використанні «умовних» сервісів	155
<i>Грицюк П. М., Бачиншина Л. Д.</i> Оцінка економічної ефективності	104		

<i>Карамуника М. В., Соколова О. В.</i> . Використання інформаційного простору у завданнях обґрутування рішень в активних економіческих системах.....	158
<i>Кардаш О. Л.</i> . Використання факторного аналізу при моделюванні економічної доступності продовольства	161
<i>Катуніна О. С.</i> Моделювання змін стану динамічних економіческих систем	162
<i>Кишиакевич Б. Ю., Лучаківський А. О.</i> Оцінювання фінансової стійкості банку в контексті концепції економічного капіталу	165
<i>Кікоть О. Ю.</i> . Структурне моделювання мікроекономічних систем	168
<i>Климкович І. В.</i> Інтегральна оцінка фінансової стійкості банківської системи України	171
<i>Клонов І. О., Комазов П. В.</i> Практичні аспекти управління ризиками енергетичної системи	173
<i>Кмитюк Т. Л.</i> Концептуальні підходи до побудови економіко-математичних моделей оцінювання інноваційної діяльності та мотивації науково-педагогічного персоналу ВНЗ	176
<i>Козирев В. А.</i> Оцінка взаємозв'язку фінансових конгломератів та розвитку фінансового ринку за допомогою структурного аналізу та індикатору фінансової нестабільності	179
<i>Коляда Ю. В., Бондар В. А.</i> Фрактальна модифікація рівняння Харрода-Домара та динаміка економічного ризику	182
<i>Коляда Ю. В., Кравченко Т. В., Трохановський В. І.</i> Еволюція не лінійної економіки: сценарій розвитку, траекторії ризику на підрунті динамічних моделей	185
<i>Коляда Ю. В., Шатарська І. Ф.</i> Оцінювання амплітуди динамічної траекторії ризикостійкості маркетингової стратегії	188
<i>Кононова Е. Ю.</i> Прогнозирование валютных курсов на основе анализа интернет-контента	192
<i>Kuzmenko O. V.</i> Modeling the stability of reinsurance market on the base of procrastination algorithm	195
<i>Kuzmenko O., Koibichuk V.</i> Modeling the impact of gender indicators on the banking system's efficiency	198
<i>Куруджси Ю. В.</i> Оцінка ринкового ризику при плануванні роботи ланцюгів постачавок	201
<i>Литвин А. В.</i> Порівняння результативності застосування методів виявлення ознак фінансової кризи на прикладі страхових компаній	203
<i>Лось В. О., Макаренко О. І.</i> Оцінювання інтелектуального капіталу методом аналізу ієархії	206
<i>Lukianenko I. G.</i> Specifics in modeling integrated fiscal and monetary	208
<i>Лук'янова В. В.</i> Діагностика діяльності підприємства з урахуванням ризику	211
<i>Ляшенко В. І., Харасішвілі Ю. М.</i> Стадий розвиток регіонів: аспект економічної безпеки	214
<i>Максимов М. С.</i> Снижение когнитивной нагрузки при разработке бизнес-плана как части инвестиционного проекта в малом бизнесе ..	217
<i>Максинко Н. К., Іванов С. М.</i> Використання кластерного аналізу для формування стратегій розвитку інтернет-проектів	220
<i>Матвійчук А. В.</i> Особливості моделювання кредитних ризиків фізических осіб	222
<i>Маханець Л. Л.</i> Визначення міри маневреності обсягу зовнішнього боргу України	225
<i>Мащенко А. М., Дехтяренко А. В., Сидоренко А. Ю.</i> Численно-функциональное моделирование реальных экономических систем..	228
<i>Міленіна Л. Г.</i> Оцінювання впливу ефекту синергії від рекламної активності конкурентів на маркетингові показники бренду	230
<i>Меркулова Т. В., Зубова В. В.</i> Использование алгоритма Гейла-Шепли для распределения потребителей на рынке банковских услуг	233
<i>Милов А. В., Милевский С. В.</i> Моделирование принятия решений в развивающихся производственно-экономических системах	235
<i>Назарага І. М.</i> Метод Ньютона для знаходження коефіцієнта еластичності при витратах праці у виробничій функції типу Кобба-Дугласа	237
<i>Негрей М. В.</i> Зміна клімату: аналіз ризиків аграрного сектору України	239
<i>Ніколаєв І. В., Чаговець В. В., Чаговець Л. О.</i> Моделювання виробничих процесів у системі складових економічної безпеки підприємства	242
<i>Новік А. Ю.</i> Використання імітаційного моделювання для дослідження процесів внутрішньої міграції	245
<i>Новоселецький О. М., Шепель А. В.</i> Проблеми застосування результатів оцінки економіко-математичних моделей	247
<i>Овчаренко О. В.</i> Построение модели оценки конкурентоспособности предприятия на основе методов нечеткой логики	249
<i>Овчинникова О. Р.</i> Моделювання міри міграційної готовності населення	252
<i>Огієв В. В., Ніколаєв Т. Г.</i> Моделювання впливу поведінки колективу на прийняття рішень економічними суб'єктами	254
<i>Олейник В. М.</i> Влияние показателей страхования на оптимальное управление составляющими ВВП	257
<i>Оліскевич М. О., Козицький В. А.</i> Економетричний аналіз попиту та пропозицій попиту в Україні	260

<i>Осипова О. І.</i> Застосування методики vag в оцінюванні рівня проповільчої безпеки	262
<i>Паламарчук О. В.</i> Підготовка даних для моделювання дефолту за кредитними зобов'язаннями юридичних осіб	264
<i>Панченко К. С.</i> Аналіз стратегій управління валютним ризиком комерційного банку	267
<i>Пенцак Є. Я.</i> Модель несприятливого вибору на прикладі управління зусиллями працівників	269
<i>Піскунова О. В., Білик Т. О.</i> Застосування системних характеристик в аналізі ефективності економічного симбіозу підприємств	272
<i>Потапенко С. Д.</i> Застосування економетричного підходу до ранжування значущості факторів TOWS-аналізу	275
<i>Примостка А. О.</i> Структуризація процесу розробки агентно-орієнтованих моделей	278
<i>Prokopovych S., Chernova N.</i> Applied aspects of regional unevenness analysis	281
<i>Прокопчук Ю. А.</i> Когнітивна економіка, «ефект колеї» і проблеми нечеткого моделювання	284
<i>Прокурівич О. В., Басс А. Ю.</i> Моделювання ефективності формування інвестицій підприємствами машинобудування	286
<i>Пурський О. І., Мороз І. О., Кузнецов О. Ф.</i> Інформаційно-аналітична система оцінювання рівня соціально-економічного розвитку регіонів України	289
<i>Рамазанов С. К.</i> Нелінійна стохастична модель соціально-еколого-економічної динаміки техногенного об'єкту	292
<i>Рамазанов С. К., Данильченко Т. В.</i> Моделі прийняття рішень в ситуації ризиків, небезпеки та в умовах змішаного інформаційного середовища	294
<i>Редич О. В.</i> «Сігма-управління» на основі ключових показників ефективності	297
<i>Романенко В. В.</i> Державний податковий ризик-менеджмент: визначення та етапи	300
<i>Савіна С. С.</i> Особливості визначення оптимальних параметрів навчання нейромережі	303
<i>Савко О. Я.</i> Імітаційне моделювання фінансового стану підприємства	305
<i>Самченко Н. К.</i> Моніторинг у системі управління процесом функціонування ІТ-фірми	307
<i>Семенча І. Є., Тростянецька К. М.</i> Моделювання оцінювання та управління репутаційним ризиком підприємств-посередників	309
<i>Symivska O.</i> Using google trends for nowcasting unemployment rate in Ukraine	312

<i>Скіцько В. І.</i> Ризики інформаційно-мережової економіки	315
<i>Скіцько В. І., Мельник Г. В.</i> Моделювання процесів взаємодії інтернет-магазину із покупцями в електронній логістиці	317
<i>Скрашук Л. В.</i> Інформаційна система «мокдес» для моделювання процесів оптимального керування динамікою екологіко-економічних систем	319
<i>Скрипник А. В., Букін Е. К.</i> Аналіз відносної ефективності сільськогосподарських підприємств методом обвідних (DEA)	322
<i>Скрипник А. В., Голячук О. С.</i> Гідроенергетика України з позицій функції суспільного добробуту	326
<i>Скрипник А. В., Оборська І. С.</i> Модель попиту та пропозиції на освітньому ринку України	329
<i>Соколова Н. А., Савченко-Марущак М. С.</i> Модель СППР прогнозування інвестицій в інвестиційні проекти	332
<i>Солов'йов В. М.</i> Використання мережніх мір складності у прогнозуванні кризових явищ	335
<i>Солов'йов В. М., Водолєсова І. Є., Лазаренко А. О.</i> Питання стійкості при дослідженні мульплексних мереж	337
<i>Солов'йов В. М., Шокотько Л. М.</i> Маса Гейзенберга як індикатор-передвісник фінансових криз	340
<i>Солодухін С. В., Хорошун В. В.</i> Концепція інформаційного управління для досягнення інформаційної рівноваги	342
<i>Солодухін С. В., Шайтанова Є. С.</i> Агентне моделювання прийняття рішень в управлінні економічними об'єктами	345
<i>Сташко І. В.</i> Розвиток сучасних інформаційно-аналітических систем в економіці України	348
<i>Степаненко О. П.</i> Ідентифікація загроз і ризиків банківської діяльності в контексті сталого розвитку	350
<i>Стрельченко І. І.</i> Послідовність моделювання трансграничного перенесення кризових явищ на основі інструментарію нейронних мереж	353
<i>Суслов О. П.</i> Механізм стимулювання в оберненій віяловій системі	356
<i>Ткач О. В.</i> Питання доцільності інвестування протиерозійної меліорації ґрунтів	359
<i>Токарчук В. В.</i> Економетричні моделі оцінювання вартості бренду	360
<i>Торопцов В. С., Іващенко Л. М.</i> Аналіз рисков інформаційно-аналітических систем при внедрении електронных бизнес-процессов	363
<i>Тулякова А. Ш.</i> Моделювання мір динамічної складності сучасних фондових ринків	366
<i>Тютюніков І. Є., Валегура С. М.</i> Аналіз ефектів нелінійної дина-	

Удовенко В. О. Економіко-математичне моделювання індексу Coinoindex	371
Федулова С. О., Білоброва О. В. Дослідження питання щодо інструментів підтримки прийняття управлінських рішень	373
Хохлов В. Ю. Підходи до визначення CONDITIONAL VALUE-AT-RISK.....	375
Христіановський В. В. Синергетичний підхід до проблеми злиття підприємств з урахуванням ринкових відносин	378
Чеверда С. С., Лукашенко А. В. Обґрунтування інноваційної позиції щодо випуску нової продукції за допомогою побудови нечіткої моделі	381
Шарапов О. Д., Дербенцев В. Д., Куліда В. І. Системний аналіз стану та динаміки СВІТ-системи	383
Шендерівська Л. П. Економетричне моделювання прибутку поліграфічних підприємств	386
<i>Shkurykhin A. Elasticities of substitution and transformation in the computable general equilibrium model of Ukrainian economy with shadow labor sector .....</i>	388
Щедріна О. І. Веб-статистика інтернет-ресурсів	391
Щербаков Є. Ю. Оцінка емоційної тональності текстів інформаційними системами в прогнозуванні економічних та політичних очікувань населення	393
Юрченко М. Є., Юрченко-Титаренко А. Ю. Статистичні властивості денних коливань курсу основних світових валют	397
Ющенко Н. Л. Моделювання процесів управління ресурсами і витратами при модернізації та заміні технологічного обладнання теплових пунктів і теплових мереж теплоенергетичних підприємств	399
Яременко Н. С. Роль технологій data mining в боротьбі з тероризмом	403

**Присвячується 110-річчю ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»
та 50-річчю кафедри економіко-математичного моделювання**

Шановні колеги!

Розглядаючи ретроспективу розвитку економіко-математичного моделювання, можна констатувати, що протягом останніх 20-ти років ця сфера інтелектуальної діяльності бурхливо розвивається та демонструє конкретні результати. Відбувається багатоаспекти трансформація статусу моделювання, предмету, теорії, практики його застосування в соціально-економічній сфері. Моделювання збагачується новими методологічними та концептуальними підходами, технологіями, характеризується, зокрема, гібридизацією методів та моделей. Економіко-математичне моделювання, як відомо, є системотвірною складовою економічної кібернетики.

Моделювання це — інтелектуальне ядро нових інформаційно-комунікаційних технологій, які формують інформаційне суспільство та, зокрема, інформаційну економіку.

Ця конференція об'єднала однодумців у царині моделювання економічних систем, процесів, явищ. Тематика тез ваших доповідей свідчить, що в Україні розвиваються не лише існуючі наукові школи, але й формуються нові у цій сфері.

Переконаний, що в новій інформаційній економіці, економіці знань статус та значущість моделювання зростатиме. Будуть з'являтись нові парадигми, нові інструментарні засоби моделювання, затребувані викликами нової економіки.

У тематиці ваших тез міститься багато нового, цікавого, що заслуговує уваги та подальшого розвитку і буде імплементоване в практику, слугуватиме підґрунттям для створення нових наукових шкіл та теорій у царині економіко-математичного моделювання.

З повагою,
голова організаційного комітету конференції,
завідувач кафедри економіко-математичного моделювання
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
д.е.н., професор
B. Вітлінський

2. Shapley L.S. (1951): The Value of an n-Person Game. The RAND Corporation, Working Paper, 21 august.
3. Ravindran, M. Global Reinsurance Industry [Electronic resource] / M. Ravindran // Access mode : <http://www.ftkmc.com/newsletter/Vol2-31-Oct17-2011.pdf>. — 10.09.2016. — Title from the screen.
4. Merenkova O.V. (2010) Transformation of the reinsurance market in the conditions of globalization, *Problemi i perspektivi rozvitiu bankivskoi sistemi Ukrayini*: a Collection of scientific works. — Sumy : State higher educational institution «Ukrainian Academy banking NBU», 2010. — Volume 28. — P. 250-253.
5. Furman V. N. (2006) «Insurance market of Ukraine: problems of formation and development strategy» : Avtoref. dis. on competition of a scientific. the degree of Dr. of Econ. Sciences: 08.04.01 / Furman Vasiliy Nikolaevich. K. : State institution «Institute of economy and forecasting of NASU, 2006. — 33 p.

Kuzmenko O.
Doctor of Economics, associate professor

Koibichuk V.
PhD.
Sumy State University

MODELING THE IMPACT OF GENDER INDICATORS ON THE BANKING SYSTEM'S EFFICIENCY

In the current political, economic and financial instability in Ukraine each bank significantly responds to competitors strategy. As a result of the reports of the National Bank of Ukraine [1] for the period from 1 January 2012 to 1 January 2015 the number of banks decreased by 8.89%. In such circumstances, relevant and crucial question is to study the impact of various factors and indicators on the performance of banks and the banking system, the identification parameters that allow, firstly, stable banks functioning, and secondly, to raise their level of competitiveness.

According to the study it is proposed to use as information base indicators of banking system efficiency and indicators characterizing gender activities in the country, according to World Bank reports [2] for the period from 1992 to 2015. Indicators of banking system

efficiency include: x_2 — Bank capital to assets ratio (%); x_3 — Bank liquid reserves to bank assets ratio (%); x_4 — Commercial bank branches (per 100,000 adults); x_5 — Depositors with commercial banks (per 1,000 adults); x_6 — Domestic credit to private sector by banks (% of GDP); x_8 — Total reserves (% of total external debt); x_{10} — Deposit interest rate (%); x_{11} — Lending interest rate (%); x_{13} — Real interest rate (%); x_{16} — Firms using banks to finance working capital (% of firms); x_{17} — Firms using banks to finance investment (% of firms).

Author conducted research has shown that these financial results are most significant indicators for underlying the competitiveness of banks, thus, their efficiency activities and, consequently, the efficiency of the banking system [3].

Indicators of gender policy in the context of the impact of the development of the banking system include: x_1 — Firms with female top manager (% of firms); x_2 — Firms with female participation in ownership (% of firms); x_3 — Youth literacy rate, population 15-24 years, female (%); x_4 — Adult literacy rate, population 15+ years, female (%); x_8 — Female legislators, senior officials and managers (% of total); x_9 — Proportion of seats held by women in national parliaments (%); x_{11} — Employment to population ratio, ages 15-24, female (%) (modeled ILO estimate); x_{12} — Self-employed, female (% of females employed); x_{14} — Employment to population ratio, 15+, female (%) (modeled ILO estimate).

Review of Studies of domestic and foreign scientists [4, 5] showed that the approach based on desirability functions Harrington was a common summary measure for determining the effectiveness of the bank. As a result of relative normalization of input indicators and calculation of the desirability function of Harrington, we'll obtain the integral indicator of banking system efficiency (tabl. 3):

$$\begin{aligned} OE_t = & 1 - \sqrt[2]{\frac{\prod_{i=4,5,6,10,11,13,16,17} d_i}{\prod_{i=2,3,8} d_i}} = \\ & = 1 - \sqrt[2]{\frac{\prod_{i=4,5,6,10,11,13,16,17} \exp(-\exp(-x_i^n))}{\prod_{i=2,3,8} \exp(-\exp(-x_i^n))}} \end{aligned} \quad (1)$$

where x_i^n — normalized value of i-th indicator.

The influence of gender policy indicators on the efficiency of the banking system is performed by regression analysis of application package Statgraphics Centurion:

$$OE = -7395,92 - 0,0029638x_1 - 0,0012184x_2 + 71,1676x_3 + \\ + 2,92799x_4 + 0,00386x_8 - 0,00449211x_9 - 0,00895413x_{11} + \\ + 0,00108775x_{12} + 0,0278905x_{14} \quad (2)$$

$$t_a = -2,63; t_{b_1} = -0,46; t_{b_2} = -0,86; t_{b_3} = 2,62; \\ t_{b_4} = 2,83; t_{b_5} = 1,12; t_{b_6} = -0,96; \\ t_{b_7} = -2,47; t_{b_8} = 0,77; t_{b_9} = 3,11; R^2 = 78,36\%; F_{kp} = 5,63; \\ DW-statistic = 1,94.$$

Since the P-value in the ANOVA table is less than 0,05 ($P=0,0181$), there is a statistically significant relationship between the variables at the 95,0% confidence level.

Conclusions. Econometric modeling the relationship of the Ukrainian banking system efficiency from the main directions of gender policy give us an opportunity to make following conclusions: the direct influence is observed in the context of youth literacy rate, population 15-24 years, female ;adult literacy rate, population 15+ years, female; female legislators, senior officials and managers; self-employed, female; employment to population ratio, 15+, female. With the increase of such indicators as firms with female top manager; firms with female participation in ownership; proportion of seats held by women in national parliaments; employment to population ratio, ages 15-24, female the integral indicator of banking system efficiency will decrease. The relevant factors of Ukrainian banking system efficiency are youth literacy rate, population 15-24 years, female; adult literacy rate, population 15+ years, female; employment to population ratio, ages 15-24, female.

References

- Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу : http://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807.
- Indicators [Electronic resource] : The World Bank. — Access mode : <http://data.worldbank.org/indicator>.
- Койбічук В. В. Економіко-математичне моделювання конкурентоспроможності банків : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня

канд. екон. наук : спец. 08.00.11 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці» / В. В. Койбічук. — Харків, 2015. — 23 с.

4. Fuller D. The Desirability Function: Underlying Assumptions and Applications Implications / D. Fuller, W. Scherer // IEEE Transactions. — 1998. — № 1. — P. 4016–4021.

5. Федин С. С. Повышение достоверности обобщенной оценки качества сложных изделий / С. С. Федин // Системы управления, навигации и зв'язку. — 2010. — № 2 (14). — С. 136–140.

6. Kuzmenko O. The use of regression analysis in the financial planning of banks, mathematical formalization of the stages of financial planning in banks / O. Kuzmenko, S. Kyrych // Banks and Bank Systems. — 2014. — Volume 9, Issue 1. — P. 120–126.

Куруджи Ю. В.
Одеський національний морський університет

ОЦІНКА РИНКОВОГО РИЗИКУ ПРИ ПЛАНУВАННІ РОБОТИ ЛАНЦЮГІВ ПОСТАВОК

Організація і планування роботи ланцюгів поставок пов'язані з необхідністю врахування різних видів ризику. До основних з них відносяться ризики порушення термінів і обсягів поставок, ризики перевиробництва готової продукції та упущені вигоди через її недостатній випуск, труднощі з отриманням сировини, раптові відмови виробничого обладнання, коливання продуктивності робітників та ін.

При вирішенні задач управління ризиками доцільно використовувати досягнення сучасної теорії ризику, яка заснована на класичній теорії ймовірностей. Однак існуючі підходи до управління ризиками недостатньо враховують специфіку ланцюгів поставок, заснованих на управлінні матеріальними та фінансовими потоками на всьому протязі ланцюга. Іншими словами, мова йде про необхідність синтезу теорії виробництва, фінансової теорії, теорії ризику і дослідження операцій для більш повного врахування основних факторів, що формують і знижують економічні ризики. Цим обумовлена більш широка постановка проблеми, пов'язаної з координацією всіх видів потоків і управлінням фінансовими ризиками в діяльності ланцюгів поставок, а також не-